

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VII. ker., Károly-körút 9. szám.
Ide intézendők az előfizetések legcélszerűbben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak

a regénymelléklettel együtt:

Egész évre **12 korona.** Félévre **6 korona.**

Negyedévre **3 korona.**

Regény egy kötetben.

(7. közlemény.)

Margit nem felelt. Homlokán felhők ültek, midőn atyja szobájába lépett, hol az idős Tordayt találta, — ki megpillantván őt, eléje sietett.

Edelényi, ki ismerte leánya arcának minden változását, — azonnal észrevette azon a kedvetlen kifejezést.

— És hol van Hámory orvos? kérde tőle. Hol maradt, azt hittem, veled volt a kertben?

— Együtt jöttünk az épületig, de onnét szobáiba ment.

— Sértve érezte magát általam, — mondta nevetve az ifjabb Torday. Ezek a szakemberek ma mártóbbet követelnek, mint a fe-

RÉGEN VOLT...

Vilma, Hollandia királynője és férje.

Irta: Beniczkyné Bajza Lenke.

jedelmek s én talán nem részesítem őt a kellő figyelemben.

— Ő pedig azt megérdemelné, — mondta megróvóan Edelényi. — Eszes, művelt, tudós ember s nekem leirhatatlan szolgálatot tett.

— Életét menté meg bátyámnak, — így mondta Margit grófnő; de hát hisz ez kötelessége volt. Azért orvos s azért fizetik.

Atya és leánynak egyformán visszatetszett ez a könnyedén, majdnem gúnynyal kijuttatott felelet s mintha nem tartanák érdemesnek továbbá az ifjával róla beszélni, nem feleltek s más térére viték a társalgást.

Margitnak azonnal

feltűnt a hev és igyekezet, melylyel őt Oszkár gróf mulattatni akarta, mi annál csodálatosabb volt, mert évek óta nem találkoztak s most az első percz kezdetétől úgy lépett az föl, mint ki határozott czéljal jött s őt egyenesen meghódítani kívánta.

Elmosolyodott erre a gondolatra és inkább az atyával foglalkozott, mint fiával, mit mindnyájan észrevettek s ő ezt észre is akarta vétetni.

Egyszerre különös tárgyra esapott át a társalgás, mit Margit figyelemmel kísért a két öreg ur beszédében, de nem értette, mert olyan dolgokról volt szó, mikről ő sohasem hallott.

— Azóta nem hallottál Lottiról? — kérde Torday.

— Semmit, — viszonzá a kérdezett elkomolyodott arczal s egy pillantással leányára.

— Csodálatos esemény. Hova lehetett?

— Sejtelmem sincs róla. De ne beszéljünk a multról, igyekszem nem gondolni arra az időre.

— Kiről van szó? — kérde érdeklél Margit. — Ki az a Lotti?

— Nem ismerted s nem érdekelhet, — viszonzá Edelényi kitérve.

— A comtesse nem tud arról a dologról? — kérde csodálkozva Torday.

— Mily czélből beszéltem volna vele róla? — kérde türelmetlen kedvetlenséggel a háziúr, — a szomorú emlékü tárgyakat kerülöm, ugyis elég kellemetlenség van az életben.

Torday látta, hogy barátja nem szeretné folytatni a tárgyat, azért elejtette s másról kezdtek beszélni; de Margit nem lett volna fiatal leány, ha nem lett volna kíváncsi és föltette magában, hogyha egyedül lesznek, kikérdezi atyját azon „Lottiról“, kinek ő soha még nevét sem hallá kiejteni, ki pedig, ítélve az öreg úr elborult arczáról, közel állhatott hozzá.

Egy idő mulva elhagyván a társaságot, szobáiba akart menni, de a komornyik útját állta.

— Hámory orvos úr kíván méltósággal beszélni, mielőtt távoznék, mert ebédre Tölesére megy s nem lesz otthon.

— Nem lesz itt ebédem? — kérde meglepetve Margit. Hol van az orvosúr, hol kíván velem beszélni?

— A könyvtárba ment, ott várja a comtesset.

A leány azonnal megmásván utja czélját, a könyvtár felé fordult, mely az épület északi részén feküdt s azonos volt a nagy családi képtárral s három nagy teremből állt.

Belépvén oda, Hámoryt az első teremben olvasással elfoglalva találta, ki megpillantván őt, felugrott és pár lépést eléje ment.

— Bocsánatot kérek, grófnő, hogy idefárasztottam, — kezdé udvariasan, — de a délelőtt folytán végleg elhagyom a kastélyt s meg akartam köszönni mindazon sok jót, miben részesültem.

— Ily gyorsan? — kérde meglepetve Margit, — hisz úgy volt, hogy csak holnap reggel távozik.

— Miután vendégek vannak, az én jelenlétem fölösleges.

— Megneheztelt Tordayra, kinek modorában van valami kellemetlen, de ő erről maga sem tehet?

— Legkevésbé sem, grófnő. Ő nem volt nagyon udvarias irántam, de végre is először s valószínűleg utólszor látott az életben.

— De atyámnak igen rosszul fog esni gyors távozása.

— Mielőtt a fővárosba utazom, teszem meg tiszteletemet s elbúcsúzom tőle.

— Nem is képzeled, mily nehezen fogjuk nélkülözni! — kiáltott föl önkéntelenül Margit. — Mily gyorsan teltek az esték, zene és ének mellett s mily hosszúak lesznek azok ezentúl.

— És mit mondjak én, ki még sohasem voltam oly boldog, mint itt, hol teljesen elfelejtém az élet sivárságát.

— Ne távozzék!

— Grófnő, tudja, hogy hivatásom után kell néz-nem s azt nem hanyagolhatom el.

— Tudom, de az nem sürgős. Önnek, ki praxisa kezdetén van, még nincsenek betegek, kik nélkülöznek.

— De igyekezniem kell, hogy legyenek, — viszonzá mosolyogva az orvos, mialatt egyik nagy aranyrámás képre függeszté szeméit.

— Tetszik önnek ez a festmény? — kérde a leány, az ifju tekintetének irányát követve.

— Elragadó arcz, bizonynyal grófnőnek egyik ös-anya, van is valami hasonlatosság köztük.

— Csodálatos, de nem tudom, kit ábrázol e kép, — mondá Margit kissé zavartan. — A többieket mind meg tudom nevezni és erről, a legszebről, nem tudok semmit.

— Hogy került ide, ha nem e családból való?

— Nem tudom. Atyám nem beszél róla. Párszor már kérdeztem kilétét, de hallgat, nem felel és gyorsan elfordul tőle.

— Különös! Ugy látszik, titokszerűségbe van burkolva, vagy valami nagyot vétkezett, talán méltatlanul szeretett.

— Meglehet, — mondá Margit bíborpiros arczal s félreforditá fejét, talán, hogy pirulását titkolja.

Hámory közelebb lépve a képhez, a festő nevét s az évszámot kutatta a vásznon, de nem találta. Ahelyett azonban egy női nevet fedezett fel, mely igen kis betűkkel volt azon elrejtve.

— Lotti! — olvasta fönnhangon s a leány meglepetve pillantott a talált betűkre, mik neki még sohasem tűntek föl.

— Csakugyan Lotti van aláírva, — mondá — és eszébe jutott Torday gróf kérdése, ki kis idő előtt említé ezt a nevet.

— Ma hallottam először ezt a Lotti nevet kiejteni, — rebegte tünődve. — Meg nem foghatom, ki lehet és hogy került ide.

Azután végigszemlélték a többi képeket s élénk eszevegéssel telt az idő.

— Most mennem kell, grófnő, — mondá az orvos, óráját elővéve. — Egy óráig tart, míg Tölesére érek, szülőimnek éppen ebéd ideje.

— Sajnálom, hogy megy, de pár nap múlva meglátogat, nemde? — mondá meleg pillantással Margit s hangja őszinte sajnálkozást fejezett ki.

— Nehéz szívvel távozom, de a viszontlátás reményében.

— Mielőbb! — kiáltott föl Margit s együtt mentek ki a teremből és a lépcsőházban búcsúztak el.

— Mily örömmel kísérném egy darabon, de későn van s még az ebédhez öltözködnöm kell, — mondá Margit, azután fejével búcsút intve, gyorsan megfordult, és ment szobái felé, mialatt a fiatal orvos elnyomott sóhajjal sietett le a lépcsőn, ki a szabadba, hol érdes levegő fogadta s oly kietlen hideg, mint minőnek ő érzé e perczen belsejét.

(Folytatása következik.)

Amikor tánczolt.

*Mint török magukat utána,
Epedve, udvarolva!
És ő csak mosolyog e gyáva,
Sok divatos bolondra.*

*Az egyik üdvét hordja nyelvén
És sóhajt hosszan, mélyen:
Más a hőséget emlegetvén,
Hűsítőt nyujt serényen.*

*Egy sápadt urfi egyre ásit
S a közönyösei jálssza,
Mig türebmellen vár egy másik
A következő tánczra.*

*Hödelatát mindenki hozza,
Szépsége büvöl egyre;
A dandy-k serege kezén hordja,
Szolgálva, vetélkedve.*

*S a kaczer lányka végigszállja
Az illatozó termet,
Oly halvány a csillárok lángja
Az ő bábája mellett.*

*Mosolygó ajkán az ígézet
Elragad s szinte fírasztó,
A rózsá nem rejt annyi mézet,
Mint egész lényé áraszt...*

*Röptében inger s mennyi csáb van!
Nézése ó! mi csalfa...
Hullámzó keble izzó vágyban —
Bódító mozdulatja...*

*Átok ha ér tekintetéből:
Kiséred leigázva —
S rablalked véle együtt szédül
Örök elkárhozásba!*

Prém József.

ÉJBEN, VIHARBAN.

Írta: **Eötvös Károly.**

(Vége.)

Az idő lassankint éjjélre járt, az emberek eltávoztak s a gyermek maga maradt. A vendéglős azt mondá neki: — Tessék kimenni, bezárjuk a korcsmát.

A gyermek kiment az utcára.

Künn vihar tombolt. Fekete felhőket kergetett az égen, vagdalta le a háztetők cserepeit s a sziget fái s a folyamnak hullámain iszonyu zugással törtetett át.

A gyermek nem maradhatott a falak árnyékában, a tetőcserepek agyonverték volna. Ki kellett mennie a nyílt Dunapartra, a viharnek akadálytalan sodrába.

Érezte, hogy meg kell fagynia, ha nem mozog. Rázta a hideg. A szél, mint borotva, hatott át azott öltönyein. Minden tagja reszketett, mint a falevél. Megkísérté gyorsan járkálni. Lehetetlen volt. Kimerült kifáradt lábait alig tudta fölemelni. A szél úgy taszigálta, a föld, a sár úgy vonzotta magához. Olyan jólesett volna lefeküdni.

A lefekvés a halál. Neki élnie kell, és édes, szerető anyját megmentenie.

E gondolat keserű elszántságot szított föl szívében. Karjaival végigdörzsölé termetét s aztán fejét fölemelve utolsó erőfeszítéssel, gyors léptekben járkált föl és alá a viharban.

Azt hívé, képes lesz így kihuzni az éjszakát. Csalódott. Negyedóra múlva elhagyta ereje s egy rohama a szélnek földhöz sújtá.

Ijedten ugrott föl abban a pillanatban, de amint folytatni akarta a gyorsabb mozgást, érezte, hogy lábai nem bírják.

— Istenem, istenem, mit csináljak? — s elkezdett zokogni és tántorogni.

Az órák éjjél ütöttek. Az örváltás hangja oda hatott hozzá a várból. Mikor lesz még reggel?

Bement az utcák tömkelegébe. Hátha találna nyitott házat, korcsmát vagy kávéházat. Nem talált. Messze menni nem is merészelt, eltévesztené az utat, vagy a szélhajigálta kövek agyonverhetnék őt.

Falhoz támaszkodva kíváncszorgott újra a Dunapartra. Nem találkozott egyetlen élő lényvel. Még az utcai eb is jó tanyát keresett. Eszébe jutott, hogy ő a hid végén a szigetben este egy kis házat látott. Valamely indokolhatlan sejtelem azt sugta neki, hogy e házban jó emberek laknak s azok ő rá várakoznak.

Oda indult. Átváncszorgott a hidon. Megtalálta a kis házat két óriási jegenyefa között. Az a kis ház kis kápolna volt. Fülkéjében a Megváltó képe reszketett halvány mécs világánál. A hullámok csapkodása s a jegenyék zugása pokoli zajt támasztott. De a gyermek nem hallá a zajt. Nézte a képet. Addig nézte, míg a küszöbre le nem roskadt. Fejét falhoz támasztá, fáradt lábait a fagyos sárba kinyujtá, elszenderült.

Tán egy óráig alhatott. Akkor fölébredt. Láza volt, fogai vaczogtak, egész teste reszketett. Ugy tetszett neki, hogy itt meg kell fagynia.

Ujra fölkel. Azt gondolá: reggel lesz már. Elindult be a városba. De csak a hid közepéig tudott menni. A hid közepén zárt falfalból állott a korlát. Itt leült. A korlátfal árnyékában nem érte a szél.

Itt sem maradhatott. A vihar bögött feje fölött s a hid ropogott, recsegett, ingott, mintha minden pillanatban össze akart volna omlani. Nem félt a haláltól már, de abba a sirba még se akart temetkezni, melynek hullámai ott zúgtak, csapkodtak alatta. Hisz így az ő jó édes anyja azt sem fogja tudni soha, hogy egyetlen gyermeke hova lett, hova sodorta el a hullám.

Fölvánszorgott. A híd karfáin át látta, hogy a parthoz hajók vannak kikötve. Nagy gabonaszállító hajók, melyek tán kijavításra várnak. Egynek, a legbelsőnek, nyitva volt ajtaja. A sötétség, mely ez ajtón kikanalált, egy ötletet támasztott lázas agyában. Hátha e hajó árnyékot és meleget adna neki?

Lebotorkált a part meredekjén. Bement a szélső hajóba, mely félig vízben, félig a parton feküdt. Ez nem adott árnyékot. Ajtaja be volt szegezve. Onnan átlépett a másik hajó előrérsébe. Ez már tánczolt szakadatlan. A vihar és a hullám tánczoltatták. Ennek ajtaja is be volt szegezve. Át kellett mennie a harmadik hajóra. De ennek előrérsze messzeesett tőle.

Végső erőfeszítéssel fölemelt egy deszkát s átvette azt a harmadik hajóra. És rálépett a deszkára. Egy

Egy arab menyasszony.

hullámesapás szétvágta a két hajót, a deszka lecsuszott s ő lezuhant a vízbe.

De eszméletét nem veszté el. Sőt e pillanatban erőt érzett karjaiban. Egy lelógó kötélfoszlányt talált véletlenül megragadni s felmászott oda, ahova eljutni törekedett. Ott volt végre a harmadik hajón, a nyitott ajtónál.

Benézett a hajóüregbe. Iszonyu sötétség volt ott s élő hangoknak borzasztó zaja. Éles sikoltások, elhaló fohások meg-megújuló jajhangok durva, haragos morgással, ütlegeknek csatlógó neszével összevegyülve s egymásután váltakozva kacaj és zokogás és halálhörgés szakadatlanul.

Kezei görcsösen kapaszkodtak az ajtófélfába. Haja felállott. Lelkét rémület fogta el. Kerekre nyílt szemekkel bámult a sötétségbe, melyben nem látott semmit, de

amelyben gyilkos rémalakok haláltusájának lélekdermesztő zaja harsogott.

Lassankint magához tért. Észrevette, hogy e rémes tünetény csak lázas agyának gyötrelmes vergődése. A szél az csak, mely a ronesolt hajónak ezer nyílásán át üvölt-süvölt és hajigálja és csattogtatja a hajóüregben az ott heverő fadarabkákat. A szél és a hullám, mely dobálja a hajótestet.

Bement a nyitott ajtón. Az ajtó szögletében tapogatózott. Ott nem fujt a szél, ott árnyékban lehetett. Es ott talált egy rongydarabot, szegény koldusnak öltönye foszlányát, melylyel lábait betakarhatta.

Az éhes és beteg gyermek ott aludt el. Viharzúgásnak, hajórecsegésnek, hullámesapkodásnak, a sötétség borzalmainak zenéjénél. És ha a vihar elszakítja a hajókötelet s elsodorja, összetöri nyugvóhelyét? Annál jobb. Most már nem rettegett a haláltól.

Reggeli szürkület volt, mikorra fölébredt. Fázott, didergett, kimerült volt most is, de mégis erősebb, mint éjszaka. Fölkelt, ruhája is kissé megszikkadott, lábait még nehezebben vonszolta, mint tegnap, de azért kimászott a partra s bevánszorgott egy éppen akkor felnyitott utcái koresmába. Oh mily jólesett most e piszkos, pálinkabűzös koresmának fülledt, de meleg levegője.

Éhezett. Megszámlálta pénzeeskéjét. Forintja megvolt a vasutra. És még volt pár krajczárja száraz kenyérre. Kért kenyeret és egy pohárka pálinkát. Azt hallotta, hogy az meleget ad. Megitta. Majd megfult tőle. Tagjai elszibbadtak, agya elmámosodott, alig tudott a vasuti indóházhoz elbotorkálni.

Végre fenn ült a vasuti kocsiban. Fejét kezére támasztá s elaludt nyomban. Csak Győrben ébredt fel. Lázban reszketve, éhesen. Alig tudott a vasuti kocsiból kiszállani. Itt már tudta az utat s nyomban elindult a város vége felé.

Közelgett az alkony, mire kiért a város végére. Egy fabódében utolsó pénzén vett egy darabka kenyeret. Ezt rágicsálta a város végén, midőn utólérte őt egy szegény meszesember rossz gebéivel. Alig hallható hangon kérte a szegény embert, vigye magával Rábamikére. A szegény ember megengedte, hogy vele együtt mehessen a kocsi mellett.

Ez is valami volt. A lócsbe megkapaszkovva vonszoltatta magát. Saját lábain már megállani sem tudott. Végre elveszté eszméletét s elterült a sárban. Utolsó szava ez volt:

— Édesanyám!

— — Hej, az édes anya, a könnyelmű, szép asszony lakodalmát ülte. Szólt a zene, folyt a pezsgő, harsogott a jókedvű miki kastélyban. Az urnő, az új menyecske világosrózsaszínű ruhában járta a tánczot. Felbéczy is boldog volt már, arczáról eltűnt a komorság s mosolyogva fogadta el a nászvendégek hamiskás üdvözléseit. A szép asszony most már nevezheti Emmi-jének. Megadta rá az engedélyt a pap.

A daczos gyermek későn érkezett. És mikor megérkezett: nem volt már többé daczos gyermek. A szegény meszesember ölében vitte be az előszobába az eszméletlen gyermeket.

— Ihol la, meghoztam a szegény urfit, nagyon beteg. S letette őt egy pamlagra.

A cselédek nagyot sikoltottak. A sikoltásra kijött Felbéczy s fölismerte a kis Jenőt. És kiáltá harsány hangon:

— A kocsis fogjon be, ezt a kölyköt vigye rögtön Győrbe, addig pedig vigyék ki az istállóba.

És visszafordult és visszament kegyetlen, komor arccal. A szép asszony kérdé tőle: mi történt?

— A Jákfalvy kölykét vitetem Pestre. Engedelem nélkül tolakodott ide.

A szép asszony fölsikoltott és elájult. Mégis csak édesanyja volt annak a gyermeknek.

Tíz év telt el.

A kis Jenő délczeg ifju lett tíz év alatt. De az apai és anyai hajlékban soha többé meg nem fordult.

A könnyelmű asszony, könnyelmű asszony maradt. És magával ragadta a komor férjet, ki a szép asszony szeszélyeinek sem parancsolni, sem ellenálni nem tudott. Tíz év alatt koldussá lett mind a kettő. A férj vagyona csak úgy semmivé lett, mint a nőé. A nagy romlásból nem menekült meg semmi, csak a tobzódó boldog éveknél édes emléke. Sőt még ez sem. Azt az emléket keserűvé tette a nyomor, melylyel Felbéczy és hervadó neje kényszerült Rábamikét és Győr vidékét elhagyni és más vidékre költözni.

Jákfalvy Jenő sohasem feledé az éjt, melyet Komáromban el kellett töltenie. Tíz év óta meg nem fordult azon a helyen. De ma borzalmas éjszakának tizedik évfordulóján ismét ott akart lenni azon a helyen.

Nem éhezve, nem fázza, hanem jó téli öltönyben s kellő esti lakoma után ment ki a Dunapartra úgy tizenegyre tájban, mikor már a város lenyugodott.

Sötét éj volt, mint akkor és a vihar épp úgy tombolt mint akkor. A hid épp úgy recsegett, ropogott és ingadozott s a folyam sötét hullámai épp oly kinosan hanykolódtak, mint akkor.

Jákfalvy Jenő átment a hidon a kápolnához. A jegenyefák már nem álltak oly sűrűn, mint tíz év előtt, de a sziget fái épp úgy zugtak és vonaglottak a viharban, mint tíz év előtt.

Oda támaszkodott az ajtófélfához és eszébe jutottak gyermekkor és gyermekkorának szenvedései, melyeket Felbéczy okozott. Oh mily határtalanul szerette ő édesanyját és édesanyja is őt. Erről szentül megvolt győződve. Az a rossz ember, az a Felbéczy zárta el őt az anyai szeretettől s készíté a szomorú sorsot édesanyjának számára. Ezen sem kételkedett egy pillanatig sem. A szép asszony könnyelműségét nem vette észre a jó gyermek.

Szomorú merengéseiből éles sikoltás hangja zavarta föl. Éles, átható női hang, melyet nem kaphatott el a vihar nyomtalanul.

Jákfalvy oda ugrott a hid végéhez s egy sötét testet látott a hidról a vízbe zuhanni.

Villámgyorsan hanyta le felöltönyét s rohant a vízbe a szerencsétlen után. Erős, edzett úszó volt s egy perc alatt elérte a vízbe fulót.

De nem egy volt az, hanem kettő. Férfi és nő összefogózva görcsösen. A mint közelükbe ért, amint a hullám fölveté őket, amint a hold egy szempillantásban oda vilagitott: Felbéczy arcát ismerte föl a férjben.

Rettentő dühre gerjedve, vasmarokkal szoritá meg a haldokló férfi nyakát s tépte le karjait a nőről. És aztán lábaival lelökte őt a Duna fenekére. És aztán félkezével nyalábra fogva a hölgyet, kivonszolta azt a partra, a kis kápolnához. Nem a szép asszony volt ez már többé, hanem a vezeklő nő, ki könnyelmű volt egykor, könnyelmű volt mindig s azért elveszté fia szeretetét.

Nem. Azt nem veszté el még sem.

Amint szeméit felnyitá s elköltözni készülő lelkének öntudata felsugárzott: Jákfalvy hevesen ölelé át s boritá be csókjaival.

— Édes jó anyám, most már az enyém, vagv újra!

Arab lakodalmi menet.

A d o m á k.

Ne aprózza.

— Még egyszer a lelkére kötöm Filkó urannak, ne adjon a betegnek egy csepp pálinkát se.

— Nem is csepegtetem én neki, hanem kiadom neki reggel a meszelyt.

Idyll.

Menyecske: Lám, még a madarak is mennyire szeretik egymást. Istenem, milyen jó madarak.

Férj: A csirkefogók is jó madarak és mégsem szeretik egymást.

Oktatás.

Káplár: Azt a jebuzeus mindenedet, hát nem tudod mi az a kétszer kettő?

Kóbi: A kétszer kettő az, mikor von nekem négy florin és fele a káplár óré.

Olcsó szállás.

A budai vasuti állomáson elcsipnek két notorius zsebmetszőt. Egyik vizsgaltja a másikat:

— Ugyis bajos lett volna most olcsó szállást kapni.

A GRÓFI NEVELŐ.

Irta: **Plachta Albert.**

Nagyon sietős dolga lehet annak a duzzadt, bogár-
verü erecskének, hogy oly lázas hévvel üget előre, itt-
ott cigánykerékekkel segíti által magát, amint egy-egy
torzonborz szakállu, harcziás sziklatömb nagy önbiza-
kodottan ráparancsolja: Állj meg! Több benne a furfang
és leleményesség, mint a birkózáshoz szükséges kedv.
Amint uszályát keresztülvonja az utonálló chameleon
nyakszirtjén, fagyos börziáncröffillal köhécseli vissza
auguri látományát: zsebembe kerülsz előbb-utóbb...

De vajjon mi lelte azt az imént hanyathomlok
bukdácsoló, sistergő siklót, hogy alig kerüle le a görnyedt
buczkaról, máris a hosszúfüles kényelmes lassuságával
folytatja további útját? Talán bizony elfáradt? Vagy
megártott neki a sebes hajsza és most a bajnak elejét
veendő, gyógyfüveket nyaldos, legalább mindig felégas-
kodik a nefelejtssel bőven kihimzett partra. Amott meg
tovább várja két drabant testőr és fölője feszíti a keleti
czifraságokkal kipingált ernyőt, akár egy czopfos sah
fölé, sőt valami ihletett szellemi kar a lant arany-
húrjaiba is mélyeszi vigan szökdécselő ujjait, élénkebb
ütemű mozgásra villanyozván a czammogónak lomha
tagjait. Szinte boszantó ez az inormális közömbössége,
tompá érzéketlensége, amelylyel ő mindezeket fogadja
és szembeszökő ellentétet képez a pezsgő zajongással,
mely szerteséjjel ömlik a gyermekded kedélyü lepkék
kézmozánczu rétegein. Az általános jókedv szétfröcssenő
mézgyöngyeiből lepergett néhány egy idylli kasra, melyet
az ezermester természet a jobboldali sziklagárdista jól
megtermett hátán két terebélyes tölgy simulékony, haj-
lékony izmaiból tapasztá össze, talán egy szerelmes
álmában s úgy lehet, hasonló édes, titkos érzelmek
takarójául, hástyájául. Legalább arra találta alkalmas-
nak e bércz két vándora, kik közül az egyik, miként
egy ritkaréj-aranka pillangó, pajkosan zümmögve ira-
modott neki, miglen a másik egy égkék-pettyes cser-
tekla gondteljesen emelgetve gyászpikkelyes szárnyait,
csak vontatva lebegett utána.

Bizonyára osztozkodni fognak az összeharácsolt
szörpön, melyet a vendégfogadó virágok ezukros edény-
kéiből szüresölgettek?...

Arról, hogy Éva leszármazottjai vagyunk, élő
bizonyágot tesznek azon közös jellemvonások, hogy jól
nevelt orrmányunk mindenhol szeret szaglászni! Mily
ördögi kéj önti el valónkat egy-egy sikeresebb puha-
tolódzásunknál, amely olyan becses anyagot szolgál-
tatott szerényes birtokunkba, hogy azzal ámulatba ejt-
hetjük az ismert félvilágot! Mint iparkodtunk a mások
dolgait mentül sugárzóbb fénypontnak kitenni, holott
az érdekelt azokat veséjének legelrejtettebb esetben
óhajtaná eltemetni!

Ezuttal én is ocsmány szerepet vállalok, midőn
jelen esetben hangos postásnak állok be, ámbár a
néma titkári tisztség illelne meg jobban. Az egy hiba
könnyen degradálható a „semmi“-re, de ha „ikrek“-ként
kelnek ki egyazon fészekből, bajos rájuk nyomni a
„nem-létezés“ bélyegét. Kettős bűn elkövetője vagyok
én is, egyrészt, hogy valami magnetikus vonzásnak
érgedve, rókamódjára közelébe sompolyogtam a
beosont fiatal párocskához, másrészt, hogy phonográph
módjára elrecitálom az érdeklődőknek az ellesett, fel-
fogott párbeszédet.

Mégis csak furesa ez a mi históriánk! Nekem,
mint a gyöngébb-nemhez tartozónak, kell biztatnom,

bátoritanom az én lovagomat! Szerezzen világot a
bántó homálynak. Az őszinteségből táplálkozó szere-
lemnek nincs szüksége gyáva álarczra, vesse le tehát,
s szálljon ki a küzdőterre, el nem feledvén, hogy a
szívnek ez a nyilvánulása aczélvért, amelyről vagy
visszapattannak az éretlen gúny, a boszus támadások
haláltelezőző röppentyüi, vagy áthatolnak rajta, s a
legyőzött bevonul a babérszegte diadalíven az örök
béke édenébe, ahol átveheti az őt követő kedvese
kezeiből a bátor harczos jutalmát: a borostyánt.

Miként hajdanában a vak Izsákban is felmerült a
kétegy: Vajjon tényleg az elsőszülött Ézsau áll-e színe
előtt?! mivel a lágy, gyermekhang az ifju Jákóbra
emlékeztette, a szőrös külső után ítélve pedig az
előbbinek kellett elfogadnia őt, akként én hallgatódzó
sem voltam rögvest tisztában azzal, hogy ez erélyes
beszédmodor tulajdonosa női személy-e, noha ő maga
annak jelezte magát és az idegbizsereggetően billin-
gelő előadási hang, mely olyan volt, mint egy finom
kristálycsengő zengedezése is arra vallott.

A bohó „Echo“ ismétlő reprodukciója még el se
mosódott jóformán, midőn az elhangzottakra egy zugó
pedál érezhető megindultsággal megadta a választ:
Hab! ez ereken sem lotyog romlott víz lüktető vér
helyett! Nem is a bátorság hija tart vissza a cselekvés-
től, oh! de merném én mártani a kezem a darázs-
fészekbe, de helyesnek volna-e minősíthető e mámor-
szülte tett?

A józan megfontoltság, e javunkat munkáló, intő
szellem fenyeget, figyelmeztet: Ne bomolj! ne bontsd
a rendet! Szerény kabáthoz ibolya illik, nem kamélia!
Már pedig az kultusz egyszerű harczoza ilyet visel, a
főnemesi rangos pedig a khaldaeai pap sem jelképezte
hierogliph irataiban „violá“-val.

Különben a czinkórságban szenvedő számára
volna medicamentumom: a láda fenekén nyugvó nemesi
levelünk, mely szerint a Csáthyak is játszottak volna
szerepet az élet színpadján, de a Mammon oltárára
nincs mit leraknom és azon beteg közfelfogás ellen
sines szerem, mely az állásomat becsmérli, kicsinyli.
Mindezekből kitétszik, hogy a kegyed által megpendi-
tett dráma lejátszódnék föltétlenül, ha toporzékoló ér-
zelmeimet meg nem zabolázom! A halál birodalma
pedig olyan a mi fogalmaink körében, akár Afrika bel-
seje, amelyről még a kutató, tudományos, fölszerelt
jelen sem képes határozott térképet alkotni, — annyi
azonban tény, hogy az öngyilkosokat nem fogadják ott
„hossanná“-val, mint ahogy azt az ifju sasszárnyú
fantáziája elem festette. Elkárhoznánk, pedig az ön ér-
dekében kell megakadályoznom, — távoznom kell!...

A krónikák igazolhatnák, hogy a nők rajongóbbak
a férfiaknál s ilyenkor megfőkezhetetlenek, sőt veszé-
lyesek. E romantikus magvú történet is akarna gyarló
bizonyítéka lenni annak.

Jenő érvelt: Hildegardé csipkedte, gúnyolta, kala-
pácsolta, mig végre lefegyverezte...

Huzamosabb ideig tartózkodtak még benn a néma
lugasban, hogy mit forrasztottak össze azalatt? Tán
kiderül?!

Egyes emberek foglalkozására nézve némelykor
árulókká lesznek bizonyos külsőségek! Így, akinek
ruhája zsiros, körülbelül mézszáros: amely egyén öl-
tőnyén czérnaszálak fityegnek, abban szabót vélünk
felfedezni; a gesztenyeszínű körmű alighanem timár stb.
Azt is tartják, hogy a szerelmes vagy hízik, vagy le-
soványodik, igaz, hogy mindezek nem megdönthetetlen
alapok, csak sejtelemszerű logikai dedukeziók. Ő méltó-

ságáék élesebb megfigyelése is konstatálhatta volna, hogy a leányzójuk karcusága tünedezőfélben van, de hát az nem oly fontos változás, hogy a szülő mélyebb érdeklődését lefoglalhatná . . .

Tündérligetté varázsolták a Vályi gróf termét. Enyhet kínálgató pálmák és más díszeserjék terpeszkedtek szét itt-ott. A beszólitott fenyőillat balsama társasszövetséget kötött a szalonba letelepített éknövények ábrádra ringató lélekzetével és a dámákkal s urakkal bevándorolt parfümök enyelgő páráival. — A füsttelen fáklyák légiója s a százkarú csillárok nap-palt nemzettek. Annak megemlítése mellett, hogy a talp alá valót magyar cigány zamatos áriái szolgál-tatták, nagyon természetes, hogy a hölgyek, gavallérok orczái versenyt ragyogtak a hajukba tűzött karpere-czekbe, gyűrűkbe, nyakkendőtükbe foglalt briliánsokkal.

Mint ahogy az égő lámpát körülöngják az ittas legyek, úgy csoportosultak, bókokat hányva a ház kisasszonya köré a kikent, kifent udvarlók, pedig ma nagyon is visszataszító a magaviselete: rideg, akár Szibéria klímája, ahol akkor is fázunk, ha a nap tekint felénk. Ő is lebilineselő mosolylyal osztogatta szét a kosarakat . . .

Jár e fáma szájáról-szájra, okát vajjon ki találja ?

A nevelő kissé baloldalt állt tőle, ujjáival élénken dobolt egy zsölye meztelenjén, miglen a szellemi „én“-jét, ég tudja, merre kalandoztatta. Egyszerre össze-rázkódik, zavartan pillant maga köré, egy merész érin-tés széjjelrobbantotta az ábrándizzadta képződményeit e rendreutasítás kíséretében:

— Esmélj már egy kicsikét! Lejts egy esárdást, édes!

— Becses parancsodra! — S belevegyültek a lihegő táncospárok közé . . . Általános ámulat. No, ilyet se evett egyhamar, avagy tán még soha a tarkaságok tengerében eviczkelő világ . . .

Csak úgy szállingóztak feljűk a mérges meg-jegyzések, pisszegések, füttyök s mint a bélpoklosoktól húzódtak el mellőlük az imént elutasított pályázók . . .

— Legalább nyiltabb terünk van! — veté oda a csüggedő tánczosának s megvetése szikráival sujtá a henczegő pletykázókat . . .

Midőn a legnagyobb hévvel keringett, hirtelen el-sápadt, tántorog s az ijedelemtől reszkető Jenője ziháló keblére bukik . . .

Széjjelgombolják öltőjét, föloldják fűzőjét, locsolják, dörzsölik, — semmi életjel . . .

A kém kiállítja a végbizonyítványt, ennek alapján jut be az őseihez . . .

A terjedelmes park keleti részén összezsugorodik az öreg föld, csontos gerinceze egy lapos, nagyhasu teknő formáját ölté. Ennek aczélbordáira ragasztották azt a kis várstylú családi sirböltöt, ahova a halottnak nyilvánított Hildegarde grófnő üvegfedelű házikóját is elhelyezték pünkösöd napján, amikor a piros rózsáknak zárt ajkait aranyos kulcsal felnyitogatja hatalmas patrónusuk: a fenséges nap. Kesergő panaszként zo-kogta a gyászkar a búcsúzó után:

— Az ember élte egy olyan kert, mely édes re-ményvirágokkal telt, de mézüket e földi-lét nem igen osztogatja szét . . .

Az ő „kis éltetője“, ahogy Csáthyt bizalmasan nevezgette, nem csatlakozhatott az ő végkíséretéhez,

mert e sajnálatraméltó kitünttetett arra használta fel a tragédia okozta zűrzavart, hogy lakószobájába osont, hol is peneczelusával ütereit felmetszette . . .

Vörös kocsonya közt hörögve bukkant rája a kis Gábor tanítványa, kit — hogy ne lábatlankodjék — hozzá utasítottak.

Gondos ápolással megmenthető, akkor majd úti-laput kötnek a sarkára . . .

Kedd hajnalán történt. A különöz mindenség a molnár köpenyébe burkolódzott volt bele. A pásztor-leányka arrafelé hajtotta a nyáját, amerre a Vályiak kriptája áll.

Ime kísérteties nyögdécselések, borzalmas sóhajok ütök meg a fülkagyilóját, amire ő babonásan keresztet rajzol a hüvelykjével az ábrázata előtt s száguld vissza-felé, mitsem törődve mekegő bárányaival . . .

Nemsokára látjuk őt visszajönni egy őszhajú férfi oldalán, aki őt szidja, mint a pokróczot, de az is el-némul, amint odaérnek . . .

Hallucináció volna az ?

— Hm, hm! — böki ki az öreg s a kastély felé tereli lépteit.

A gróf úrral kívánok sürgősen beszélni! Eléje bocsátják. Ennek aztán elmeséli az eseményt.

A hallgató Tamásként lóbálta tapasztalt fejét, de azért mégis csak előkeresi a sirbolt kulcsát . . .

Az eltemetett ott hokkolt az alsó lépcsőfokon, térdein egy picziny jószágot ringatva . . . Mindkét felső karjából tisztességes darab hús hiányzott már. A kínzó éhség rágatta saját testéből . . .

Mily váratlan, kettős ajándékban részesíté e föl-fedező pillanat a megtört apát! Örömet vetett fátyolt a szégnyre, hiszen minden szerető atya vak, süket, néma, ha elveszettnek hitt gyermekét megtalálja . . .

Értesülésem szerint egymásé lesz a két lábbadozó.

Dal és könyű.

*Dal fakad ajkamon,
Ha nem látlak téged,
Dal, ha tekintetem
Szép szemedbe mélyed.*

*Vidám dal az egyik,
Édes boldogságról,
A másik, — tudhatod, —
Szívem fájdalomról.*

*És mig ajkamon a
Bánatos dal csendül:
Mint a záporosó,
Hull a könyű szememből.*

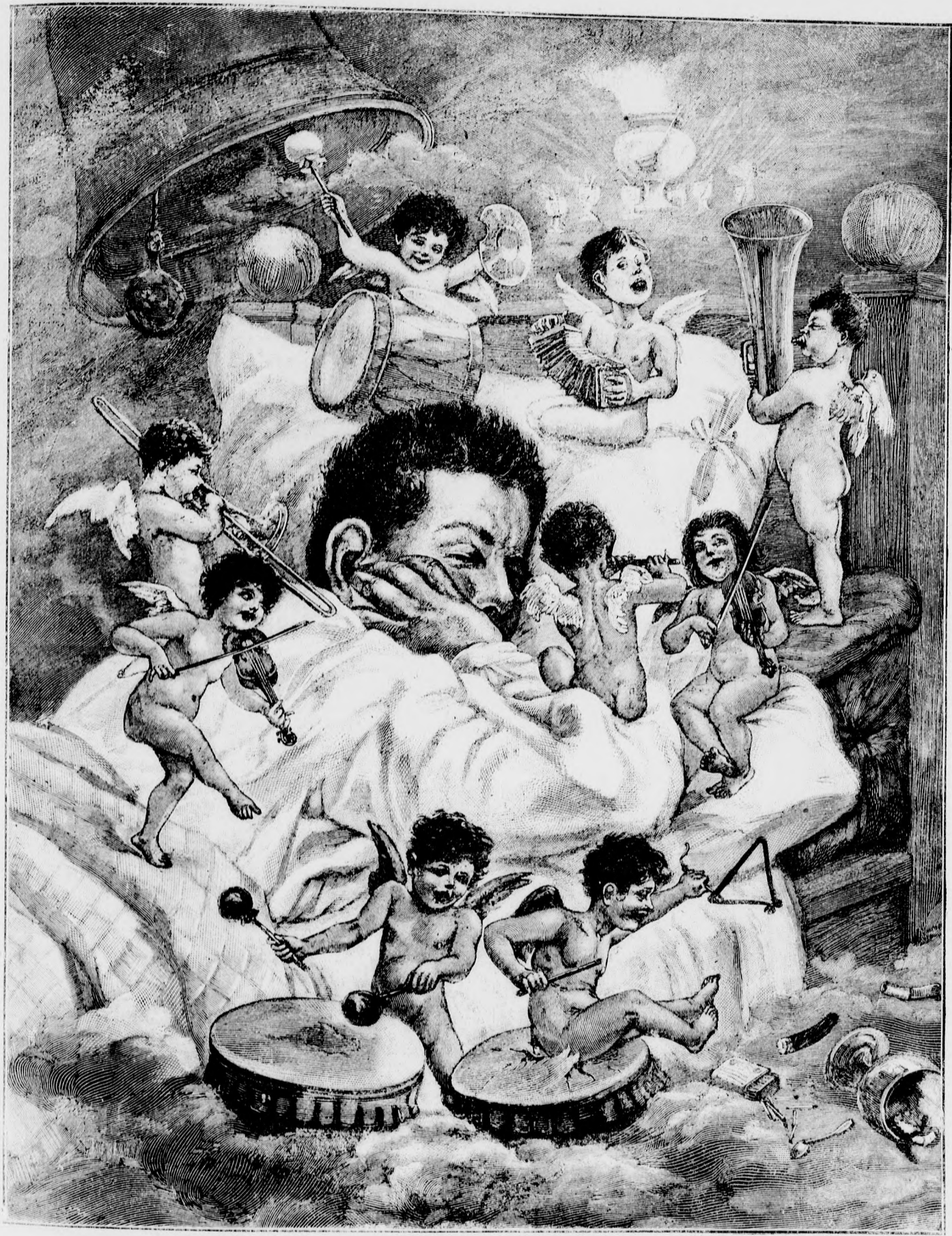
*Hiába dal, könyű,
Nincs aki megértse:
Örök marad, érzem,
Szívem szenvedése!*

Bokor György.

Bál előtt . . .

Bál után . . .

Beteljesedett...

Irta: Nagyvárady Myra.

I.

Mária beszélt...

A Madonnaarczú, szép szőke asszony, aki immár tíz év óta siratja az ő egyetlenegy, édes kicsi fiát.

Azon a tisztán, mélyen csengő, mesemondó lágy hangon beszélt, aminő szívhezszóló hangon egyedül a szomorú asszonyok tudnak elmondani egyet-mást az ő szívükbe rejtett, örömtelen történeteikből.

Lassan sétáltunk a Margitsziget széles, porondos utain. Lábaik alatt meg-megesörrent a sárgult falevél. Véletlenül ráléptünk néha egy-egy vadgesztenye gubójára.

Az élénkzöld, puha tövises hüvely hirtelen pattant szét s a fehérszemű, fényes, vörösbarna gyümölcs ugrálva gurult szerte. Talán örült, hogy kiszabadult a hosszas rabságból. Mintha kacagva bujt volna meg termőfájának földrehullott, fonnyadt levelei közt.

Oldalt a gypeszövény még mindig üdén zöldellett. Selymes, buja szálain mint elszórt aranyos csillagok heverték a jávorfák fényes, sárga, csillagalakú levelei.

A fehér, meztelen derekú, hatalmasan megtermett plátánok finom hosszukás, ezüstszürke levélkéi, mint apró ezüstös halacsok úsztak a légtelen, míg száradó galyai közt álmotagon bujkáltak a langyos szeptemberi szellő. Fölöttünk szelíden, bágyadtan mosolygott az enyhe őszi verőfény. Körülöttünk a virághervadás korának sajátos ideges poézise lengett. — A feltámadásban kételkedő, évenként megújuló, általános búcsúzás hatalmas, méla sóhajlása vibrált az ég és föld között. A nagy természet emez ideges, halálfélelemtől remegő, élni vágyó löktetésébe a Duna hullámzásának egyenletes moraja vegyült.

Közben halkán csattogni kezdett egy-egy elkésett csalitbéli madár. Mintha Máriát biztatták volna:

... Beszélj, beszélj... szomorú, szőke asszony. Átéltük mi is, átértékeltük mi is, a te búbanatodat. Virágnyláskor rakoncátlan, gonosz kis fiúk megrabolták a mi fészünköt is. Azóta ismerjük a búbanatot. Arról dalolunk most is. Könnyitünk vele a szívünkön...

Hát csak beszélj, szomorú, szőke asszony. Beszélj!...

II.

... És Mária beszélt.

— Tudod, Mártha, *akkor* is ott sétáltam, lassan, csendesen, szomorúan az előtt a bizonyos villa előtt. Mert lásd, Mártha, a fájdalomban is van valami különös gyönyörűség.

Ezt a fájdalmas gyönyört azonban kevés asszony ismeri. A túlfinomult lélek és a túlfeszült idegek kiváltsága ez. Férfi előtt egész ismeretlen.

Sajnos, hogy én oly igen ismerem.

Jól mondta az öreg dr. Renghő professzor, mikor egyszer ott találkoztunk véletlenül, az előtt a villa előtt a „Napsugár“-úton.

— Asszonyom, kegyed valóban kaczerkodik az emlékeivel és kéjeleg a fájdalmában. Ez nem jól van így... végre kimerül...

Nem tehetek róla!

Ha jön a tavasz, ha itt a nyár, ha őszre hajlik az idő, mindig és mindig újra oda vonz valami láthatatlan mágnes.

Oda, arra a tájra... a felé a kút felé... az elé a ház elé... Nagyon boldog voltam benne egykor. Nagyon boldogtalan lettem benne aztán. A múlt visszajár kísérteni...

Tavaszzal úgy gondolom: most már megkezdődnek a kerti munkák. — István szerette a rózsákat. Sok-sok rózsátó lenne egy csoportban. Marechal Niell és La France a legtöbb. Ásnók a virágpadok kövér fekete földjét s a bokrok aljában kidugná kemény, üde, zöld tölcserjét a gyöngyvirág.

Aztán lesnök nap-nap után, mint pattannak szét a levelek, mint búvik elő a pieziny harangalakú, hófehér virág.

— Ugye, Mártha, úgy mondtam, lesnök?... Igen. Mert ketten volnánk ott mindig... ketten... én és az én édes kicsi fiam. Ő mindig velem van. Most gondolatban. Akkor a valóságban lenne... És ketten várnánk egy — harmadikra. Arra, aki érettünk él, érettünk fárad és az alkonyat hazajön pihenni — hozzánk.

... Nyáron úgy képzelem, künn ülnék mindnyájan a verandán. Együtt lenne a boldog kis család. Együtt néznék azt az egészen „más világot“, mely a bronzirozott rácsos túl a nagyvilági élet zajában keresi örömeit.

És gyönyörködnénk. Nem az örült hajszában robogva vágató fogatokban, nem is a feltűnő és drága toilettékben, hanem a saját derült, nyugodt meglegedésünkben.

Az előttünk játszó eleven, szép gyermekben... És ha jön az ősz?

Oh! Az én fantáziám akkor sem nyugszik. Még a paradicsomfőzés idejét is megidealizálja.

Magányos sétatim alatt olyan szépen el tudom képzelni, minő élet folya ott a fehérítő falak között.

S mialatt sovárgó tekintetem ott kalandozik a bronzárcs mögött, mintha hang kelne a csendben. Egy hallhatatlan hang, mely azt kiáltaná felém, a lezárt ablakon keresztül.

— Itt volna a te helyed, itt bent.

Ilyenkor mintha legyökereznének a lábaim. Csak nézem, nézem azt a bájos, kissé excentrikus stílusban épült villát.

Eszembe jut, mikor ez a villa még csak a papíron volt meg...

Tervben. Visszaálmodom a leányságomat. A menyasszonykört, minden sejtelmes ábrándjával.

— Mert tudod, Mártha, hogy egy álló esztendeig jártunk jegyben.

Ezalatt épült a villa. Ujra látom, amint egy erős, de finom férfikéz határozott vonásokkal rajzolga a tervén. Látom a barnahaj hullámaintól fedett fejet, amint kissé jobbra hajolva mélyed munkája fölé.

Egyszer belekontárkodtam én is. Oda rajzoltam az első emeletre egy kaczerán kiszögellő fantasztikus loggiafélélt.

És ő beleépítette ezt is. Ha most reánézek, megdobban a szívem hevesen. Még egy más emlék is fűződik hozzá. Édes és bús.

Ezeket a nagy, fényes tükörüvegeken átszűrődő világosságnál néztem meg először: vajjon minő színű is az én piczike fiannak a szempárja?

Kék volt. Csillogó és fényes, mintha az ég azurján nyílt volna nefelejts.

... Aztán borulnak, sötétülnek az emlékek.

Látom a középső három ablakon az éjjel-nappal lebecsátott függönyöket... a rácskapu előtt a kék tollbokrétás, fehér lovakat... az ezüstözött, kicsiny kék üveghintót.

Ez! Ez a legborzasztóbb, Mártha!... A hűvös októberi szellő... a hervadó virágok fanyar illata... és a „Libera“ szivettépő, mély accordjai...

— Ments meg, oh uram!... Mária elhallgatott.

III.

Csend volt.

A távoli vizeses monoton zuhogása, a partot nyaldosó hullámok egyenletes paskolása hallatszott csupán.

Némán haladtunk pár percig egymás mellett.

Nem mertem megtörni a csendet. Nem tártam vigasztaló szavakat. Mária bánatára.

És megszólalt újra ő.

— Minek folytatnám, a többit tudod, Mártha.

— Igen, tudtam.

A túlérzékeny szívű asszony az élet minden rózsáját halotti koszoruba fonta.

A férfi pedig örömtelennek tartja az életet rózsák nélkül. Lassan elidegenedtek. Férj és feleség utai ketté váltak.

A „Napsugár“-úti villa el lett adva.

Darvas a fele árából visszafizette Mária hozományát.

A fele árán? . . . gyémántokat vett egy operai csillagnak.

A csalitbéli madár újra csattogni kezdett panaszosan.

Mária folytatta:

— De én tulajdonkép egy kis történetet akartam elmondani neked. Irói fantáziáddal kidomboríthatod, le is írhatod.

Én csak két epizódját ismerem.

Különbben lappang benne némi miszticizmus. Az tudniillik, hogy vannak néha az életben pillanatok, mikor a szív mélyéből jött kívánság — legyen az jó, vagy rossz — felszáll a sorsokat intéző Mindenható Úr trónjához.

Felszáll! Meghallgattatik és teljesül. Az összefüggést később fogod megérteni. Az elmondottakból az én akkori kedélyhangulatomat már érted. Mert e közt is megvan az összefüggés. Tehát „akkor“ is ott sétáltam, lassan, csendesen, az előtt a bronzkerítés előtt.

Május volt.

Bimbóbontó napsugarakat ringatott a meleg szél, sejtlemes, vágyakat ébresztő illat áradt a légben.

A villa körül teljes pompájában díszlett a kis kert. Drága selyemfüggönyök közt finom csipke-storeokat lengetett a széttárt szárnyas ablakokban a léghez.

A ház újra lakókat cserélt. Nagyuri lakók lehettek. A hátsó udvarban két telivérparipát sétáltatott a lovász. Még hátukon volt a nyereg. Az egyik, a férfit, krokodilbőrrel, a másik, a női-nyereg, vörösbársonyból. Mindezt csak később vettem észre. Akkor, midőn már némileg lecsillapult bennem a szinte értetetlen izgalom.

Gyermeksírást hallottam a kertben. Belenyílt a szívembe ez a hang.

Nagyon panaszos, nagyon kesergő hangoeska volt.

Az én Palkóm sirt így, ha elszomorodott a kis szivecskéje.

Mert a gyermek sírás variációja közt csak az anyai hallóérzék tud különbséget tenni. Hiszen ezek a szegény apró emberkék mindenféle érzelmüknek és érzésüknek, csak sírással tudnak kifejezést adni.

Ha éhesek — sírnak. Ha haragosak — sírnak.

Ha fáj a gyomrocskájuk, sírnak — és ha fáj a lelkük: akkor is sírnak.

Ennek a babának most a lelke fáj. Kéreztem a hangjából. — Ott állt a körönd közepén. Fehér csipkeruhácskájában, fődellen karjaival, meztelen nyakával olyan volt, mint egy filigrán, főrékeny porcellánbaba. Világosszöke, göndör haja körülropkódte szomorú arczoskáját, melyen nehéz, forró könnyecsek gördültek végig.

És a szeme kék volt. Kék, mint a nefelejts. Hanem már reszkettek a lábacskái, a kicsiny kezei. Hiszen nagyon piczike volt még. Talán csak tegnap tanult meg a saját lábán állni s máris ily bánatot birjon el? . . .

A bokrok közül kaczagás hangzott. Ekkor láttam, hogy a gyermek nincs egyedül. Ott sétált az anyja, közönyösen. Látszott, most jött meg a sétalovaglásból.

Nagyon szép asszony volt. Büszke tartású, fiatal.

Plasztikus alakjához fekete lovaglórúha simult. Uszályát kecsesen tartotta keztyűs kezével. A másik keztyűtlen fehér kezében egy piros rózsát tartott. Élvezve szagolgatta. Aranyszöke haján félmagas fényes ezüstcylinder, röpködő világosszürke gazefátyollal.

És oldalán egy gavallér. Elegáns, délczeg férfi. Ez is lovaglólőtőzékben.

Enyelegve nevettek. A gyermek sírására nem figyelt senki. Igaz, hogy már csak gyöngén szepegett a hangja . . . elhalóan. Nem bírtam tovább. A szájalom ellenállhatatlan vágyat öntött belém, hogy karjaimba vegyem az idegen, — de szenvedő gyer-

meket. Beczéggessem, vigasztaljam, a fájdalomtól vonagló kis ajkaira mosolyt csaljak.

Nem haboztam.

Benyitottam hirtelen elhatározással a kertbe s karjaimba emeltem a babát.

— Ké-é-rem!

A büszke, szép asszony fagyosan szólt reám.

— Pardon! — felelém — s úgy tettem, mintha most ven-ném észre jelenlétét . . .

— Azt hittem, ez a szegény kis jószág egész egyedül van . . .

— Csalódni tetszett . . . itt van az anyja . . .

Gyöngédtelenül rántotta el karjánál fogva a kicsikét. Ujjainak helyén kipirul a gyöngé bőr.

— Dada! — kiáltá aztán ingerülten.

Ezzel a kertajtóra nézett s tekintetében benne volt a ki-utasítás.

Bizonyára valami édes vallomásokat zavartam meg, azért volt ily ingerült a szép asszony.

És ekkor — Isten a megmondhatója, — hogyan jutott eszembe . . . miért is tettem, de megátkoztam ezt a szivtelen asszonyt.

Nem átkozódási szándékból, — hiszen az egészen ismeretlen előttem . . . csak úgy — önkéntelenül. Nem is valami súlyos, — bűnös átkot szórtam fejére. Nem!

Olyan valamit kívántam csupán, hogy sirjon egyszer ő is épp ily kétségbeesetten, keservesen. Ez az „egy“, akinek e pillanatban legközelebb kellene állnia vergődő szívéhez, akitől vigasztalást kérne és várna, az az „egy“ forduljon el tőle hidegen . . . szájalom, részvét, vigasztalás nélkül . . .

IV.

És ismét ott sétál lassan, — csendesen — szomorúan, az előtt a bizonyos villa előtt.

Gyönyörű holdfényes szeptemberi éj volt.

Tíz óráig Gerbaudnál vacsoráztunk Kondoryékkal.

Én nem hajtottam egyenesen haza. — Utbaejtettem a „Napsugár“-utat.

Csábitottak az emlékek.

Kedvezett a hangulat.

Hiába száműzte a modern irodalom regényeiből, novelláiból a holdvilág ezüstfényű sugarait. Az életben mindig hangulat-keltő, ábrándba ringató poétikus marad.

Sok-sok érdekes jelenetre hinti ez az öreg holdvilág az ő örökifju, halvány fényét! Az árnyak megújulnak ilyenkor a földön. Az ég is oly közelenek látszik. Fák, házak, az egész mindenség ezüstös fényben fürdik . . . És az éj ünnepélyes csöndjében sírás hallatszott ki a kertből.

Fuldokló, panaszos asszonyi zokogás.

Ismerem a kertnek minden zegét-zugát. Azonnal tudtam, merről jönnek a hangok. A szingazdag őszi virágoktól ellepett, sűrűlombú Hibiscusok rejtekében volt egy kis rondó. Ott kellett lennie annak, aki sirt.

Nem csalódtam.

Egy fiatal Eilantus-sugár törzséhez támaszkodva, egy asszony állt. Az aranyhaju, szivtelen, szép asszony.

Most már volt szíve. Lázongó, fájdalmasan vergődő szíve, amely érzett és szenvedett.

Csakugy hullámozott keblén a sok csipke. Fehér pongyolát viselt. Bö ráncokban lágyan alómló fehér kasimirből.

A holdsugár ezüstös fényt hintett aranyszínű hajára.

Borzas volt most a haja, s félig a vállaira bomlott.

Előtte a férfi állt. Ugyanaz az elegáns, magas, délczeg-alaku, barna férfi, akivel májusban bimbóbontó napfény mellett, vágyakat ébresztő illatárban — vidáman enyelgett.

Ugyanaz a férfi, akinek szerelmes suttogása miatt nem figyelt szívetől szakadt édes gyermekének a sírására.

Ugy képzeltem, hogy ez a baba most bent, selymes bölcsőjében alszik. Alszik, angyalokkal álmodozik és mosolyog.

Most az anyja sir. Sir éppen olyan keservesen, olyan vigasztalanul.

Reszket minden porczikája belé.

A férfi pedig hallgat. Makacsan, — konokul hallgat. Csak vékony sétatálcájával csapkodja türelmetlenül az ártatlan Hibiscus virágait.

Mintha azt akarta volna kifejezni:

— Unom ezt a komédiát... mikor lesz vége?

Végre az asszony elfúló, szepegő hangon suttogni kezdett valamit. Nem értettem mit. De láttam, hogy a férfit nem hatja meg a kérlelő, panaszos suttogás. Hidegen állt helyén.

Egyszerre ideges mozdulattal megpödrítette selymes, barna bajszát. Felhúzta széles vállait. Olyanformát mondott:

— Ejh...

Azzal sarkon fordult. Otthagya a vergődőszívű asszonyt, egy kézszorítás, egy vigasztaló szó nélkül.

Arra gondolt ő is, arra gondoltam én is.

Vajh! ha az asszonyi lélekben is épp úgy, mint a folyó partján, fel lehetne vonni a múlt és jelen közt ama láthatatlan összekötő-hidat, melyen folyton, folyvást visszasétálnak az emlékek kísérteni.

ÚRI PARASZTOK.

— Genre. —

Irta: Lovag Czettler Rezső.

Nagy István János kiütvén pipájából az üszköt, kiemelé zsebéből a dohányzacskót s újból megtömte pipáját, kiállt a pitvarba.

Tercsi asszony, a felesége, tudta mit jelent ez, s amint meglátta rajta a legujabb gunyát, meg nem állhatta szó nélkül.

— Oszteg ne maradjék kend ki sokáig abba a... nem tudom minek hijjákba, estve gyün a Laczi, a gőzösön Szöged felől, hát ki kék küdeni a féderes-kocsit is elejbe, hadd lássák, hogy a parasztnak is van ám úri fia.

— Hadd el, asszony, — feleli nagy bölesen Nagy István János — az én dögomba ne avatkozz bele.

— Jó van mán no, — duzzog az asszony, — csak ne húzza kend fel az orrát emiatt!

Nagy István János egy pár lépéssel arrább halad. Kissé roskadoznak már léptei, hisz nem csoda, 65 esztendő volt ő már becsületben, s fehér hajára nem esett folt. Kiveszi szájából pipáját s oda-kurjant az istállóban ülő kocsishoz.

— Estók, osztég idejébe kész legyen a féderes-kocsi, mert szijjat hasítok a hátadbul.

Kiadván ekép a rendelkezést Nagy István János uram, elindult a kaszinóba. Itt szokott összejönni Vásárhely színejava, itt beszélnek meg a gazdasági dolgokat,

milyen lesz a termés, Hájas Gaál Andrásnak mennyi bora volt a tavaly, a Kapás Péter tehene mikor adja le a borjut, Szücs Andrásnak megdöglött a hizója. Azt mondják, hogy a minister zárlatot rendel.

Ebbe már Nagy István János is beleszól, nagy kapacitás ő ebben, elsőosztályu virilista (aki nem hiszi, nézze meg az adókönyvét), tekintélyes czivis, kit mindenki ismert Vásárhelyen, még a polgármester is megsüvegei.

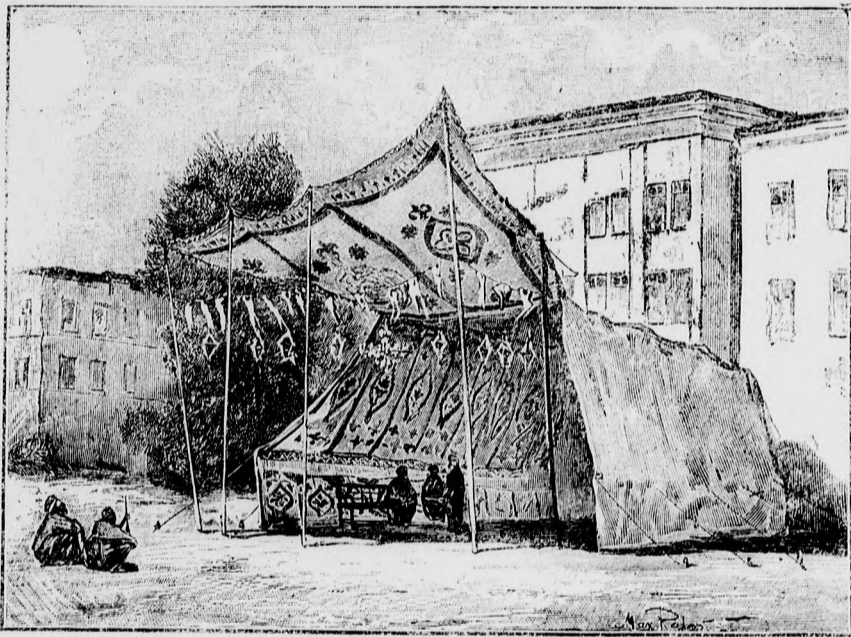
— Veto! — kiált hát bele Nagy István János, valamikor a diák fiától tanulván, hogy a lengyel gyűléseken ilyesmit mondtak.

Minden szem öblös pipája felé tekint.

— Amiért Szücs Andrásnak megdöglött a hizója, azért még nem lesz kár a sertésen, — nézzék meg kigyelmetek az én hizóimat, olyanok mind, mint a patyolat, gömbölyük, mint a sült tök, nincs azoknak instálom semmi bajuk, — hogy jó órában mondjam — nem is lesz.

— Instálom Nagy István uram, az baromorvos ur mondta Szücs Andrásnak...

— Hát osztég, mit bánom én? Van ott még, ahol e' vót,

Arab esküvő-sátor.

A szőke asszony egyedül maradt a holdsugaras éjben. Egyedül, vergődő szívével.

Mária elhallgatott, majd sóhajtvá tette hozzá:

— Ime, kívánságom beteljesült. Szinte olyan, mint a lelki-furdalás...

Biztattam őt, hogy ez talán megtörtént volna az ő „átka” nélkül is.

Mert az ilyen megszokott történni gyakran.

Minden mulandó e földön. A szerelem leginkább.

V.

Éles fütty szelte át a léget. Indult az utolsó hajó. A parton felvonták az összekötő-hidat.

Utolsó! loecsant a víz. Mögöttünk maradt a hervadó sziget, homályos párákba burkoltan.

Hallgatva ültünk a fedélzeten.

Hömpölygött, suhogott körülöttünk a zavaros víztömeg, amint a „Fecske” sebesen szelte ketté a hullámokat.

Sohasem hoztuk szóba Máriával, hogy mire gondoltunk akkor...

Pedig egyre gondoltunk.

Sejtem. Érzem!

Dühös lett az öreg, hogy ráolvastak, de aztán megszeliidült, sőt el is nevette magát.

— No mit nevet, bátyám, — kérdi tőle Ludas Feri, fiatal gazda.

Nagy István János végigné a kérdezőn, mintha ki nem nőtt bajuszát keresné, aztán odaböki:

— Mi közöd hozzá gyerek?

Az öreg pedig nem nevetett egyebet, mint azt, hogy miképp fogja mindjárt lefőzni a társaságot az ő úri fiával.

— Tudja-e Bálint gazda, kit várok én ma este? — kérdé kevéssel utána.

— Tán a jurista fiát Pestről?

— Eltalálta kend, oszt' honnét gondotta?

— Hát tudom én azt, hogy ilyettájt nagy dolog a Pestön maradni, mikor vége van az oskolának, — vagy minek híjják azt a nagy épületet, mivel-hogy el is fogott a husvéti fehér kalács, no meg egy esztendőbe egyszer... jó ám parasztnak is lenni.

— Éppég így vélekődök én is, Bálint gazda, — hagyta abba Nagy István János, mivel-hogy azonban kedvencz témája lévén, — nyargalászni akart rajta.

— Rég nem is láttam a Laczi gyerököt, van egy esztendeje, tán mán a bajusza is kinőtt, olyan csipetnyi vót, mikor a tavaly elmönt, hogy félkézzel se tudta megfogni.

— Aligha el nem csavarta már azóta egy fehéreselédnek a fejét.

— Apja fia, az áldóját, — kaczagott Nagy uram. — Nem is legény a', aki után a lányok nem futnak.

— Csak oszt' baj ne lögyön belőle, — sopánkodik a másik, — a parasztnak a fia nagyra veszi ám, ha úrnak mondják.

— Nem olyan az én fiam, okos gyerök a. Mikor a tavaly azt mondtam neki, hogy no Laczi fiam, elvégezted a nagy oskolát, keresztúton állasz; mi akarsz lenni, úr-e vagy paraszt? Nem sokat gondolkozott a fiam, hanem rögvést kibökte, hogy úr is, meg paraszt is.

— Hogy érted azt fiam? — kérdeztem.

— Hát olyan úriparaszt akarok lenni, ha elvégzem a jurátus életet, hazajövök fiskálisnak ide a parasztok közé s magam is az leszek.

— Ejnye! de okos fia van kendnek, — vágott közbe Hájas Nagy Pál.

— Meghiszem azt, apja fia! — mond büszkén az öreg s tovább szíjja pipáját, melyből már kihamvadt a tűz.

— No de most mán megyek is, mivel-hogy a szögedi vonat már elindút s még dógom is akad.

Nagy István János uram felezihelődött s mire hazaért, már a két szürke be volt fogva s ott rugdalóztak az udvar közepén.

Be se ment a szobába, csak a pitvarról kiáltott be az asszonynak:

— Oszt' el ne felejts asszony, derelyét csinálni, azt szereti a Laczi.

Az asszony nem felelt, csak dörmögött valamit az orra alatt, különben Nagy István Jánosnak az is elég volt, mert... azt sem hallotta.

Esván felült a bakra, a gazda a féderesülésre, s a két szürke kirepült a vaspályához.

Éppen jókor érkeztek, a vonat néhány perc múlva berobogott.

Mindjárt megismerte a Laczit. — Jól nézett ki a fiú, csak egy kicsit halvány volt, no az nem baj, a tanyai levegő majd pirosra festi, a bajusza is megnőtt.

Felültek a kocsira. Nagy István uram intett Esvánnak s a kocsí megindult.

Lacziból áradt a szó...

— Hát hogy van édes apám, hát az édes anya; hoztam neki szép imádságos könyvet, édesapámnak is hoztam valamit.

— Mit te?

— Majd otthon, addig nem szólok! — Mit csinál a Hájas Nagy Pál, — hát a Kutasék Ferije hazajött-e már? Bizony itt jobban zöldül a fű, mint Pesten, ott...

Befordultak a főutczába.

— Miért megyünk erre, édesapám, mikor közelebb a tó alatt.

— Hadd, el fiam, én mondtam Esvánnak. Hadd lássák, hogy nekem úri fiam is van.

APRÓSÁGOK.

Jótekonny bazárban.

Berkeszi báró: S ráadásul egy csókot kérek bájos kis-asszonytól?

Kisasszony: Akkor ráadásul egy ezrest fizet még.

Berkeszi báró: Szabad kérni egy váltót!

Vigasztalás.

Csizmadia: No engem is megvert az isten.

Miska: Dehogy az isten, csak majiszterasszony.

Egy előfizetőnők arcsképe.

GYŰLŐLŐ SZERELEM.

Regény egy kötetben.

Írta: **Szigeti J. József.**

(7. közmű.)

Ma már Füred és Siófok nagy neki, keretébe az ő művészete nem illik bele. De a kisebb helységek visszazúgják baritonját, melyet a hűséges Balaton mélabús csobogása kísér, hogy dédelgesse, becézgesse ágrólszakadt gyermekét.

A piczulák azonban most lassan gyűltek, mert nagyobbára a fővárosból idekerült közönség igényét nem elégítette ki a művész által rögtönzött hangverseny. Pedig elég jól, de még érzelmesebben dalolja a szebbnél-szebb nótákat.

Endre egészen ellágyul tőle. Könyökére támasztja fejét és iszik sokat, nagyon sokat.

Apja szomorúan nézi dacz és búbanat között vergődő fiát. Már nem tudja hinni, hogy felejtett, hogy csak a másik család bűnhődik az apák szerelméért, csak egy leányszív reped meg miatta, egy ártatlan, szerelmes leányszív... Az már nem repedhet meg... Van neki vigasztalója. Endrének is volna, de nem kell neki. Míg Jolán életkedvét a báró mellett szemlátomást nyeri vissza, addig Endre még inkább elkeseredik és alig foglalkozik Etellel. Szíve féltékenyen sirja vissza ábrándos szerelmét.

Fogadja ezt, de minduntalan elárulja magát.

Kőmives éneklí:

„Volt nekem egy szép szeretőm,
Nem is olyan régen“...

Endre oda szoritja kezét halántékához, mely erősen lüktet, szinte szétpattan. Szeme elhomályosul, ajkai vonaglanak, hangja tengerbánat mélyéből kelt, tompa, rekedtes.

— Ne oly szomorut! Vigat, mint az én lelkem!
— Kisértetiesen kaczag föl.

Kőmives tányéroz és Endrének azt válaszolja:

— Ilyen illik, uram, hozzám.

Kőmivest nem becsülik itt már úgy mint azelőtt. Száraz kenyéren szomoru nóta jár.

Tovább megy a másik asztalhoz. Es fénylik a szemében egy könnycsepp a nevető Jolán mellett.

Jolán ajkán megfagy a nevetés ettől a könnycsepp-től. Anyja vissza akarja tartani, atyja azonban idézi a régi közmondást: a czél szentesíti az eszközt.

Jolán a pódium felé megy. Kőmives csodálkozva nézi, mikor arra föllép... Aztán a meglepetés moraja, elragadtatás... Jolán énekel...

A hold kibúvik a sűrű lombok közül, hogy lássa, glóriával vegye körül a leány nemes arcát. Szép volt az most nagyon, megszépítette, varázslatossá tette a jótétemény tudata és a szívből fakadó érzés, mely a dal között rajta végigömlött.

Göresös kaczagás kíséri énekét. Endre kaczag, de úgy, hogy a lelke sir bele ebbe a kaczagásba.

A bankár nem érti meg ezt a kaczagást, megbotránkozik rajta.

Biró papa malicziózusán jegyzi meg:

— Feltűnési vágy.

A poéta pedig a másik asztalnál.

— Költeményt neki, dicsőhymnuszt a lelki és szívbéli nagyságról.

Rózsáné hozzáteszi:

— Irja meg, majd én elszavalom! Erzelmesen meghatóan, mert megindítottak úgy, hogy ha Jolán kisasszony nem teszi ezt, én állok a közönség elé, hogy a művészt könyörületből énekeljek.

Jolán befejezte, sőt meg is ujrázta már énekét és most következett a szebb, még kevésbé mindennapi jelenet. Mikor a leány kiveszi Kőmives kezéből a tányért és megy asztaltól asztalhoz, kéreget a nyomorúságban levő balatonvidéki népének részére.

A pénz a tányérban folytonosan szaporodott és Jolán meglehetett elégedve, mire befejezte a gyűjtést! Egy asztalt hagyott csak ki, a Biróék asztalát. Már át akarta adni a gyűjtött tetemes összeget a most még inkább könyező népéneknek, mikor Mezei bankár hozzá közeledett és egy bankjegyet csusztatva a tányérba, szemrehányóan mondta:

— Mirőlunk megfeledekzik, kisasszony!

Inkább sugva tette utána:

— Pedig én sokat és régen gondolok önre.

Jolán tréfásan vetette oda:

— Nem igen mutatja.

Átnyujtotta a meghatott művésznak a tányért.

Szél nyargalt át a terebélyes fák között, megsuhogtatta lombjait és azok együtt hajlongtak a boldog népénekessel.

Jolán ragyogó arczczal, óvációk között tért vissza helyére.

Biró Endre Bodony Etelhez hajolt daczosan, szerelmesen, de míg ő boldogságról, szerelemről beszélt, szíve megszakadni készült. Fájt neki nagyon a szépnek mondott élet.

Mezei helye mellette üresen állott. A bankár, hogy, hogy nem, ott ragadt a másik asztalnál.

Versenytársak.

Éjjél felé lehetett, mikor Keresztesék és velük az egész asztaltársaság fölkerelkedett.

Jolán egy fejjel nőtt, különösen Mezei nem tudott mellőle távozni. Felhasználta a kedvező alkalmat a közeledésre. Régen várt reá, régen kereste. Most kínálkozik és a várakozásaiban már kifáradt szíve követel, parancsol.

A báró nem állhatta meg szó nélkül ezt a neki nem éppen kellemes közeledést.

— Ön is köpönyegforgató lett, bankár úr? Mindenütt ott van, ahol én magam szeretnék lenni?

A bankár ügyesen kitért a válasz elől.

— Bizzuk azt Jolán kisasszonyra, hogy van-e jogosultságom, lesz-e engedélyem nekem is arra, hogy itt legyek.

Jolán segítségére sietett:

— Ma van, mert bőkezűsége által arra érdemet szerzett. Ha tetszik, velem jöhet Mezei ur, hogy erről még beszélhessünk.

Rózsáné, mintha kő esett volna le szívéről, megkönnyebbülten lélegzett föl.

— Önnek, pedig, báró ur, megengedem, hogy velem tartson.

A poéta és Galambosné már egymáshoz simulva vártak a társaságra. Mellettük Radóné férje karján, annak vállára hajtva fejét.

Lent szürke sötétség, fent pedig kékelő fehérség, reszkető csillagszemekkel. Minden csendes; a nyári éjszaka nyugalma a tájon, sűrű füledt levegője betölti a szűk utat, a sötét lombokat és bokrokat. De fölriad a Balaton éjjeli szenderéből, megmozdul annak lelke és szíverése hullámokat kavart fel. Ezekből éjjeli párák szállnak fölfrissítik a hőséggel tele itatott levegőt. S oszlik

a melegség. A kis vig társaság érzi ezt a légváltozást és a költő lelkesülten kiáltja:

— Kinyitottad legyeződet, te szép, te csábosj elenség, bűbájos Balaton!

Odasugja Galambosnének:

— Oly csábos, bűbájos, mint maga, szép asszony! Rózsáné úgy el van foglalva a báróval, hogy ezt nem hallja. Szemrehányóan suttog:

— Ha Jolán nem választja a bankárt, akkor talán nem is gondol reám, maga gonosz ember. Mondja meg őszintén, hogy áldozatot hoz-e most nekem?

A báró összevicsoritja a fogát és csak aztán felel:

— Nem áldozat az, hanem élvezet, ha ön mellett lehetek, de boszant, hogy ez a pénzeszsák szüntelen utamba botlik.

Mezei fölhasználta a régen várt alkalmat, hogy sokáig rejtett érzelmeit Jolán előtt végre is fölfedezze.

— Hallgasson meg, kisasszony! — kérte Jolánt.

A leány ránézett, de mindjárt levette róla szemeit. Égetett a tekintete, a vért inkább az arcba kergette, mint az izzasztó dombos út.

Mezei beszélt szenvedélyesen:

— Szeretem régen, mióta először megláttam... Mit tudom én, hogyan ébredt bennem, az üzletemberben, ez a nem mindennapi érzélem?... Három év óta követem mindenhova feltűnés nélkül, el nem árulva magamat... Tantaluszi kínokat állok ki... Féliem önt mindenkitől... S nem merek közeledni... rettegek megtudni, hogy nem szerethet soha... soha...

A báró, ki akkor éppen a közelébe jutott, célzással szól Rózsánénak:

— Vannak emberek, akik tudják, hogy nem nekik nyílik a virág és mégis gyönyörködnek illatában.

A bankár ugyanígy:

— Ember küzdj és bizva bizál! — végzi be Madách világraszoló művét. Ez lesz mottó n, ez vezérszó ezentúl.

A társaság, amint tovább haladt, egyre fogyott, míg csak ketten néztek farkasszemet egymással; Nemes báró és Mezei.

A báró merev arcát Mezei felé fordítja, szemeivel őt elnyelni akarja. A kötekedesnek bántó hangján ismétli:

— Vannak emberek, akiknek nem nyílik a virág és mégis keblükre akarják azt tüzni.

Mezei félvállról:

— Különösen akkor, ha oly ember is akad, aki tudja, neki még ennyi jussa sincs hozzá, mert önző érzés nélküli keblére tüzhetné csak azt a virágot.

— Hazugság, rágalom! — dühösködött a báró.

— Felelek érte, de ismét csak azt állíthatom.

— Ezért meglakol.

— Majd meglátjuk. Rendelkezésére állok.

Elváltak.

Mindgyik más utra tért. Majd holnap ismét találkozhatnak...

Párbaj után.

Nem ölték meg egymást.

A bankár kapott csak egy vágást ajkától egészen a halántékáig. Egy gondolatnyival tovább és vége mindennek... A báró ismét egyedül állhatott volna... Mert Endre dacból és büszkeségből séggyellené a lánynak mondani: téged szeretlek most is és örökké!... Mert Endre boszuálló, az engesztelhetetlen apa miatt, kinek ez halálát hozná meg, nem mondhatná: téged szeretnék most is és örökké!... Mert Endre a csalódás miatt, hogy a leány máris tudta vigasztalni magát, nem mondhatná: téged szeretlek még most is és örökké!

Nem mondhatná és talán jobb is így... Lehetséges, hogy már késő lenne... Mikor Jolán már tudja, hogy Mezei más férfi... Évek óta van a szívében és fejében azért követi mindenhová s még alig beszélt szerelméről, máris életét kockáztatta érte.

(Folytatása következik.)

Újra itthon vagyok.

Édes szülém, drága anyám,
Újra itthon vagyok hát!...
Hadd simítsam, hadd csókoljam
Angyali jó homlokát!

Ezer gond és csalódások
S annyi küzdés után,
Ide jövök meggyógyulni,
Megpihenni, jó anyám!

Ide, ahol mind' a régi
Szeretettel néz reám...
Meggyógyulok, megpihenek
Karjaid közt, jó anyám!

Sokat jártam a világban,
Sok felé visz benn' az út,
Az a boldog, a' szerencsés,
Ki jól választani tud.

Hányszor mondtad, hogy maradjak
Kis hajlékodbán, veled!
Ne menjek el idegenbe,
Olyan messze tetőled.

Az emberek olyan rosszak,
Nincsen, aki segítsen
Bánatomban; s nem lesz senki,
Egyedül a jó Isten!

Mi voltam még? Kicsi gyermek,
Mindent akkor nem tudám,
Mikor gondos szárnyad alól
Kirepültem, jó anyám!

*

Tartsd meg nekem jó anyámat,
Áldd meg Uram jó szívet,
Hadd éljen sok boldog időt,
Nyújtsd hosszúra életét!...

Kováts József.

KÉPEINKHEZ.

Bál előtt. Bál után. Mennyi humor és mennyi igazság eme két képünkben. Bál előtt. A sima ingelő, gavallér ránczos frakköltöny, vakító fehér gallér és nyakkendő. Vadonatúj keztü... pihent lábak, számító agy, hideg szív. Ezekkel lép a bálterembe biztos hódítás diadalmas mosolyával ajkán a bálterem arszlánja. A petrezselyemárlásból rettegő, hódítani vágyó, főkötő alá kívánczó hölgyikék epedő pillantásokat vetnek felé. *Bál után*... gyűrött a frakk, pezsgőfoltos a klakk... letaposottsarku a lakktópán... átizzadott, gyűrött a fényes gallér, zavaros az agy... dobog a szív... forr a vér és fáradt testben is tomboló ezer emlékek és gondolatok, valamint a bor hevítette vér felidézik a „macskajaj“-t, mely képünkhöz hasonlóvá tette az arszlán álmát.

De azért siessünk! Menjünk az Operabálra!

Irodalmi pályázatunk eredménye.

Lapunk irodalmi pályázatán dicsérettel jutalmazott pályamunkák szerzői következők:

I. Prózával pályázók közül dicsérettel lettek kitüntetve:

Tölgyesy Mihály (*Kis táncosné ugrása*); Kún István (*Petőfi szerelme*); Kovács József (*A menyasszony*); Beöthy Imre (*Atália*); Zsongor József (*Ami a költőt inspirálja*); Klier Mihályné (*A rózsacsokor titka*); Hollós (Bogarak); Geléji Katona Sándor (*A kegyetlen Isten*), „Az elsőszülött” (jeligés); Starosolszky Lipót Jenő (*Leányboszu*); Koricsánszky Ferencz (*Florescu Ilána*); Bögösné Kún Anna (*Furcsa félreértés*); Kovács Zsigmond (*Lant és kard*); Konkoly János (*Évike*); Szarvassi Bertalan (*Egy tehetséges kezdő*); Morvay Zoltán (*Regénytárgy*), „A végzet” (jeligés); Csapó Gizella (*Máté úr kalandja*); Herczeg T. Sándor (*Első versem születése*); „Atüchia” (jeligés); Szini Péter (*Az öltözékről*); Péterfi Tamás (*Az emigránsok*); P. Csorba Ákos (*A párba*); „Atticus” (jeligés); Széphegyi Gyula (*Megvalósított álmok*); Radóczky Ilonka (*Tavaszi napsugár*); „Hogy lehet felsülni” (jeligés); Juhász Sándor (*Kata*); „Egy kis félreértés” (jeligés); Zalay Marianne (*Szerelmes levelek*); Szatka Ferencz Ödön (*A legenda folytatása*); Kemény Gábor (*Szeccsessziós szerelem*); Zombory Dániel (*Az első tállkanál csördülés*); „A legújabb sorsjáték” (jeligés); Jámborné Székely Lilla (*A festő eszménye*); Kollár Katinka (*A vörös doktor*); Unátyinszky Leona (*Ketten egyet*); G. Diószeghy Mór (*Pályázat*); Vári Olvaszthó Ferencz (*A legboldogabb*).

II. Verses pályamunkák szerzői közül dicsérettel lettek kitüntetve:

Áchim Géza (*Egy baráthoz*); Gulyás József (*Czinka Panna*); Kiss Ernő (*A kobzos*); Rummy Mihály (*A mult és jelen*); Kún István (*Mária oltalma*); Dombó Lajos (*Minden kis virágon*); Papp Endre (*Szülföldem*); Boldizsar András (*Geréb András*); Farkas Imre (*Dal a gyöngyvirágról*); Végyváry Ferencz (*Bor, zene, szerelem*); „Eszmény” (jeligés); Kemény Gábor (*Többet észszel, mint erővel*); H. Szántó István (*Népdalok*); Méhes János (*Idegenben*); Erdélyi Sándor (*Dömötör Zsuzsanna*); Péterfi Tamás (*A fenyőfa*); Gyököcssy Endre (*Ének*); Gázsó Juliska (*Amor és Elly*); V. Farkas József (*A papleány*); Jablonszky Jolántha (*Virágok között*); Ilonka (*Késő esők*); Gencsy István (*Borszéki renygetegben*); „Mintha” (jeligés); Oláh Gábor (*Gyulaffy*); „Óreg költőnek” (jeligés); Márkus Elemér (*Az apagyilkos*); Kritsa Róza (*Melyik a boldogabb*); Peterdy László (*Hatkerekü malom*); Kirilláné Kóczán Mária (*Az ördögszirt regéje*); Oláh György (*Katinkának*); Kánya Lajos (*Népdalok*); Kovács Zsigmond (*A rubintkő*).

Csevegés a „Zöld szalon”-ban.

Az a fess gyerek! Az a Franczi!

Tudjátok mit esínált? Hogyne, hiszen ti is ott sirtatok a tárogató hangja mellett, az első előadáson.

Herczeg Ferencz azzal, hogy az Ocskay brigadérost megírta, szépen helyet kért és kapott közvetlen Madách Imre és Katona mellett az irodalomban.

Nagy út az, kedveseim: a Gyurkovics-leányok dunsztos üvegeitől a kuruczból labanczczá vedlett Ocskay remek tragédiájáig.

Nines tökéletesség a föld felett. Herczeg is hibázott, mert nem irt szerepeket. A nagy Csillag Teréz,

a mi dédelgetett kedvencünk is csak nagy művészetének teljes latbavetésével tudta érvényre emelni *Tisza Ilona* fényes, történelmi alakját.

Delli Emma egy eszelős cigányleány szerepében remekelt. A férfiszereplők között kitünők voltak: Fenyvessy, Gál, Hegedüs, Szerémi, Gyöngyi, Szathmáry. A színházat a pompás, pazar kiállításért feltétlen dicséret illeti.

Ime lovagias ellenfelek vagyunk. Az ellenség véretől pirosuló hadizászlót meghajlítjuk az ellentábor vezére előtt, de . . . kezünkől kiadni nem fogjuk.

És ha már az irodalomról csevegünk: ugy-e hallottátok, hogy a halhatatlanság kapuját ismét be-döngötte két író?

Pekár Gyulát és *Szana Tamást* a Kisfaludy-Társaság rendes tagjává választotta.

Pekár, — az írók atlétája, — a nőkről, a nőknek ir sokat. „Dodó hadnagyot” ismerik széles ez országban. Rokonszenves alak, fiatal ember, kit még nem kötnek Hymen rózsás béklyói, tehát . . .

Szana Tamás kritikus, a régi gárda tagja. A festészet és szobrászat fejlesztésénél határozott érdemei vannak. A Petőfi-Társaságnak régi titkárja, különben arról híres, hogy *Hock János* nem szereti és hogy neki van az írók között legkurtább és legvas-tagabb nyaka.

Mig irodalmunkban itthon ezen jóleső hullámzások voltak, addig a búr nemzet őshazájában, Hollandiában örömnapp zajlott le. A világ legfiatalabb és legszebb királynőjét, *Vilmát* vezette oltárhoz *Henrik*, meklenburgi herceg.

A huszéves, szép királynőnek, huszéves leányszive van, csak olyan, mint más polgári nőnek és az a pajkos Amor az ő nyilával a koronák és kunyhók körül egyaránt settenkedik. Az élet tavaszán feslik a szerelem bimbója. Kell, hogy legyen, ki fésülésében nyíltan gyönyörködhessek. Kell, hogy legyen a bimbónak, kiért nyílik, kiért illatozik.

Közös kincsünk, tegédesebb bűnünk a szerelem valamennyiünknek, valamint közös a halál, mely egy napon kaszálja le a királyok koronás királynőjét az egyszerű szegény búr katonával, kit kapzsi angol golyó leterít.

Vilma, Hollandia királynője, dédelgetett kedvence országa népeinek és méltán, mert szép, kedves és igazi demokrata érzelmű.

Kívánunk a lapunkban bemutatott új párnak igazi polgári boldogságot.

Viszontlátásra! Pá!

Matyi.

I R O D A L O M.

Mártonffy Imre pályadíj koszoruzott munkatársunk egy szépen kiállított kötetben bocsátja sajtó alá legújabb elbeszéléseit. Az „Odalent már nem fáj semmi” nyertes elbeszélést is tartalmazni fogja a kötet. A mű ára 1 forint. Megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján is. Reméljük, hogy ezen könyv megérdemlett méltánylásra fog találni olvasóinknál.

A SZERKESZTŐ POSTÁJA.

F. L. Amily kedves, oly gyenge. — **Gramm F.** A rejtvény sorra kerül. — **Kelemen Iduska.** Adni fogjuk. — **Jupiter.** Magyar Heraldikai Egylet. — **Makay Erzsike.** Czimezze szerkesztőségünkhöz. — **Egy régi előfizető.** A szindarabot azon színház igazgatóságához kell benyújtani, amely-nél előadatni óhajtja. — **Meszner Kamilla.** Készséggel szorítunk helyet.

EUROPA, irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, VI., O-utca 12.